

Ректори обговорили в НТУУ "КПІ" проект Закону "Про вищу освіту"

1 лютого в НТУУ "КПІ" відбулося засідання Ради ректорів вищих навчальних закладів Київського вузівського центру. У засіданні окрім ректорів узяли також участь голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Максим Луцький, заступник міністра освіти і науки, молоді та спорту України Петро Куліков, Голова Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України Олександр Яцунь та директор Інституту вищої освіти НАПН Володимир Луговий.

Основним питанням, заради якого в залі Адміністративної ради КПІ зібралися очільники вишів Київського регіону, було обговорення змін і доповнень до проекту Закону України "Про вищу освіту", який найближчим часом має розглянути Верховна Рада. Місце проведення засідання Ради ректорів, як підкреслив її голова, ректор Київського національного університету будівництва і архітектури Анастасій Тугай, обрано не випадково: ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуровський

очолив робочу групу для узагальнення пропозицій щодо вдосконалення цього Закону, створену під час зустрічі Прем'єр-міністра України Миколи Азарова з ректорами та студентами провідних ВНЗ України 24 січня, і саме тут нині акумулюються пропозиції працівників вищої школи з усієї України щодо таких змін.

Про те, наскільки на часі прийняття нового закону, а також про особливості та складнощі, що виникли під час підготовки законопроекту, розповів присутній голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Максим Луцький. "Нового закону галузь очікує вже п'ять років, – наголосив він, – і нині ми маємо дещо адаптувати підготовлений урядом проект відповідно до потреб і пропозицій освітян з тим, щоби нарешті прийняти його і дати українській вищій школі ту нормативну базу, якої вона потребує".

Про роботу над узагальненням пропозицій до проекту закону розповів учасникам засідання Михайло Згуровський. Хоча з початку діяль-

ності робочої групи минув лише тиждень, таких пропозицій зібрано вже більше двох тисяч і вони продовжують надходити. "Ми намагаємося зробити процес підготовки змін і доповнень до проекту закону максимально відкритим, – підкреслив він у своєму виступі, – тож уже сьогодні ми виставляємо на офіційному сайті НТУУ "КПІ" (<http://kpi.ua>) ті матеріали і пропозиції, які ми отримали, для їх громадського обговорення. І ще за тиждень ми маємо надати узагальнений варіант на розгляд Кабінету Міністрів". Очільник НТУУ "КПІ" зупинився також на основних напрямках, які з точки зору працівників українських вишів потребують уточнень, зокрема, в питаннях узгодження національної ступеневої системи вищої освіти в Україні з європейською, забезпечення реальної університетської автономії, створення дійової системи підтримки університетської науки та інноваційної діяльності, вирішення соціальних проблем студентства та деяких інших.

"Новий закон має стати "охороною грамотою" для українських уні-

верситетів, – зауважив заступник міністра освіти і науки, молоді та спорту України Петро Куліков. – У його прийнятті зацікавлені, в першу чергу, працівники вищих навчальних закладів, адже він створить реальний ґрунт для захисту і оборони їх прав. Проте я згоден, що він поки що недопрацьований, до деяких його положень, дійсно, існує низка претензій, але ми сьогодні зібралися для того, щоб узгодити наші підходи".

Учасники обговорення нового закону висловили ще низку зауважень до законопроекту, але зійшлися на думці, що з трьох обговорюваних нині в суспільстві проектів цього законодавчого акту – під умовними назвами "Яценюка-Оробець", "Мирошніченка" і "урядового", саме останній документ є дійсно придатним до вдосконалення, і після врахування в ньому зауважень і пропозицій освітян він стане тим законом, який сприятиме розвитку освіти та науки в Україні.

Дмитро Стефанович

У КПІ стартував найбільший в Україні проект ЮНІДО

З ініціативи Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) 12 січня цього року в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України відбулася нарада представників державних установ і міжнародних організацій з приводу започаткування в Україні проекту "Сприяння розвитку програми ресурсоефективності та більш чистого виробництва (RECP) шляхом створення та започаткування роботи Центру більш чистого виробництва (СРС) в Україні".

На нараді були присутні представники понад 10 міністерств і відомств України, в тому числі заступник голови Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації В.А. Івченко, а також представники 12 міжнародних організацій, у тому числі Габріель Бланк та Міхал Гужинські – відповідальні працівники Представництва Євросоюзу в Україні, Йоханнес Айгнер – Перший секретар Посольства Австрії, представники міжнародних фінансових інституцій. Серед недержавних організацій доцільно виділити участь представників УСПП в особі М.Е. Тернюка, радника президента УСПП з питань інноваційного розвитку промисловості та підприємництва.

ЮНІДО представляли координатор Відділу екологічного управління пані Петра Швагер і міжнародний експерт ЮНІДО пані Марія Гриньова.

Вступне слово було проголошене В.С. Майстренком, директором Департаменту промислової політики Міністерства економічного розвитку. Він підкреслив важливе значення, яке уряд надає напрямку поліпшення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств через впровадження ресурсо- та енергозберігаючих заходів. Оскільки саме ці напрями покладені в основу міжнародного проекту ЮНІДО, який розпочинається в Україні, то Міністерство економічного розвитку і торгівлі, як відповідальний орган щодо залучення міжнародної фінансової допомоги, ставить за мету

всіляко сприяти успішному просуванню проекту та забезпечити координацію в цьому напрямі всіх зацікавлених сторін в економічному секторі країни.

Презентація нового проекту від ЮНІДО була представлена пані П. Швагер, яка привітала присутніх з тим, що найбільший у фінансовому обсязі проект з більш чистого виробництва ЮНІДО буде виконуватися в Україні та висловила впевненість у тому, що цей проект буде успішним і принесе певну користь економіці країни.

Потім прорєктор з наукової роботи НТУУ "КПІ" М.Ю. Ільченко виступив з

презентацією, у якій були окреслені головні напрями та здобутки наукової діяльності університету, що власне і стало запорукою вибору КПІ як базової інституції для впровадження проекту з більш чистого виробництва. Ці досягнення відомі не тільки в нашому університеті і стосуються досвіду виконання актуальних науково-технічних розробок на замовлення окремих галузей та провідних підприємств, високий рівень яких щорічно відзначається державними преміями України в

Закінчення на 3-й стор. ➔

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Засідання Ради ректорів

Найбільший в Україні проект ЮНІДО стартував у КПІ

2 І.М.Астреліну – 70!

М.П.Марочкіну – 70!

Міждисциплінарна підготовка перекладачів на ФЛ

3 Генерал В.І.Вознюк – засновник ракетного полігону Капустин Яр

4 Спортивний центр НТУУ "КПІ"

Новини ТСОУ

Увага, конкурс!

ВІТАЄМО!

ВІТАЄМО!

Ігорю Михайловичу Астреліну – 70!

5 лютого 2012 р. декану хіміко-технологічного факультету, завідувачу кафедри технології неорганічних речовин та загальної хімічної технології (ТНР та ЗХТ), доктору технічних наук, професору, заслуженому діячу науки і техніки України Ігорю Михайловичу Астреліну виповнилося 70 років.

Народився Ігор Михайлович у м. Троїцьке Челябінської області в родині військового льотчика. Навчання у середній школі починав у Санкт-Петербурзі (тоді Ленінграді), а закінчував школу вже в Києві. Навчався на хіміко-технологічному факультеті Київського ордену Леніна політехнічного інституту, а після закінчення аспірантури залишився працювати на кафедрі ТНР та ЗХТ, пройшовши всі сходинки від асистента до професора, завідувача кафедри.

І.М.Астрелін – відомий фахівець України в галузі хімії та технології неорганічних речовин та промислової технології. Він створив наукові засади і напрямки з теорії та технології нового виду комплексних (суспендованих) добрив уперше в Україні та в СРСР. Під керівництвом І.М.Астреліна виконані наукові й технологічні розробки, спрямовані на розвиток та вдосконалення процесів підготовки природної води та очищення промислових стічних вод.

У 1973-1976 рр. І.М.Астрелін плідно працював в Аннабінському університеті (Алжир), був завідувачем багатофункціональної кафедри хімії, радником ректора.

Ігор Михайлович як високоерудований фахівець, обізнаний у багатьох галузях науки і техніки, постійно розширює коло своїх наукових інтересів, відслідковує тенденції розвитку прогресивних технологій та пропагує проведення актуальних досліджень у технології неорганічних речовин студентами та співробітниками кафедри.

І.М.Астрелін є автором і співавтором понад 480 наукових праць, 47 патентів, автором 15 підручників та монографій, понад 40 навчально-методичних роз-

робок. Його статті опубліковано у фахових виданнях України, країн СНД, США та Європи, він є офіційним рецензентом багатьох наукових журналів.

Ігор Михайлович – педагог за покликанням. Будучи неперевершеним лектором, він вмів з перших хвилин виступу заворожити аудиторію і "закохати" її в хімію.

Під науковим керівництвом І.М.Астреліна захищено 4 докторські та 15 кандидатських дисертацій; він був головою фахової ради з ліцензування та акредитації, багато років був членом і керівником експертної ради ВАК України, головою спецради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

І.М.Астрелін – відомий фахівець, творчий, ініціативний організатор вищої школи. Він веде активну науково-методичну і організаційну роботу з розвитку та вдосконалення вищої технічної освіти України. За його участю створено філії кафедри в багатьох інститутах НАН України; вперше в КПІ (і в Україні) організовано навчання студентів-магістрів за системою подвійного диплома з Університетом науки і технології міста Ле-Манн (Франція). У теперішній час у рамках гранту "Водна гармонія" студенти і аспіранти будуть проходити стажування в Університеті природничих наук м. Осло (Норвегія).

І.М.Астрелін нагороджений багатьма грамотами та дипломами, численними медалями та знаками, зокрема знаком МОН України "За наукові досягнення", він є лауреатом нагороди Ярослава Мудрого АН ВШ України.

Проте найпоказовішим результатом його роботи протягом багатьох років є підготовка висококваліфікованих фахівців-хіміків, які успішно працюють у різних галузях промисловості України та країн світу, сприяють прогресивному розвитку науки, накопичують, вдосконалюють та передають набуті знання наступним поколінням.

Колектив хіміко-технологічного факультету щиро вітає Ігоря Михайловича з ювілеєм і бажає міцного здоров'я, творчого натхнення, великого людського здор-

Миколі Пантелеймоновичу Марочкіну – 70!

6 лютого 2012 року провідному фахівцю лабораторії спеціальної кафедри № 5 Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації НТУУ "КПІ" Миколі Пантелеймоновичу Марочкіну виповнилося 70 років!

Народився Микола Пантелеймонович у 1942 році в родині військово-службовця в м. Кам'ятин Волгоградської області (Росія).

Трудову діяльність він розпочав учнем електрослюсаря в 1959 році на "Заводі торговельного машинобудування" (м. Київ).

У 1961 році М.П.Марочкін був призваний на службу до лав Радянської армії. Після демобілізації працював на посаді монтажника радіоапаратури на заводі "Електроприлад" (м. Київ). У 1974 році без відриву від виробництва закінчив навчання у Київському філіалі Львівського технікуму промислової автоматики.

За період роботи на заводі "Електроприлад" пройшов трудовий шлях від монтажника радіоапаратури до начальника цеху.

З червня 2003 року М.П.Марочкін працює на Спеціальному факультеті Служби безпеки України у складі Військового інституту телекомунікацій та інформатизації НТУУ "КПІ", де сумлінно виконує службові обов'язки на

посаді провідного фахівця лабораторії спеціальної кафедри № 3.

З січня 2007 року він бездоганно виконує службові обов'язки на посаді провідного фахівця лабораторії спеціальної кафедри № 3, а з січня 2011 року – на посаді провідного фахівця лабораторії спеціальної кафедри № 5 Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації НТУУ "КПІ".

М.П.Марочкін за час роботи зарекомендував себе висококваліфікованим фахівцем. На високому професійному та організаційному рівні він забезпечує виконання службових завдань та постійно працює над підвищенням свого професійного рівня.

Сумлінною працею М.П.Марочкін продовжує вносити свою частку до процесу виховання та підготовки висококваліфікованих фахівців для потреб Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших силових структур держави.

За сумлінне виконання службових обов'язків М.П.Марочкін неодноразово заохочувався керівництвом Інституту.

Колектив Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації НТУУ "КПІ" щиро вітає Миколу Пантелеймоновича з його ювілеєм та бажає міцного здоров'я, довголіття та великого людського щастя!

Сьогодні школярі – завтра атомники

Підведено підсумки Всеукраїнського відкритого конкурсу рефератів з атомної енергетики та ядерної фізики серед старшокласників. Фінальна частина цього заходу відбулася в НТУУ "КПІ" на базі ТЕФ 17-18 січня 2012 р. Учасники та гості зібралися в аудиторії ім. В.І.Толубінського, академіка АН України, професора. Організаторами конкурсу виступили Українське ядерне товариство (УкЯТ) і ДП НАЕК "Енергоатом" за участю ВАТ "ТВЕЛ" (РФ), кафедри АЕС Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ) і кафедри атомних електростанцій та інженерної теплофізики (АЕС і ІТФ) ТЕФ.

"Атомна енергетика і суспільство" – такою була тема конкурсу, розкрити яку відповідно до Положення про конкурс дозволялося через опис найрізноманітніших сфер взаємодії людини зі світом атома, наприклад: фізика, хімія, біологія, медицина, економіка, соціологія, психологія, політологія, історія, краєзнавство. Основна мета конкурсу – поглиблення знань школярів з основ атомної енергетики і ядерної фізики, формування у них об'єктивного ставлення до атомної енергетики, створення її позитивного іміджу в молоді.

Після першого етапу конкурсу до оргкомітету надійшло 115 учнівських робіт з 20 міст України і 4 міст Росії. Під час другого етапу журі у складі викладачів ОНПУ, представників УкЯТ і ДП НАЕК "Енергоатом" відібрало 37 рефератів, які і взяли участь у фінальній частині конкурсу.

День захисту робіт розпочався з вітальних слів представників Українського ядерного товариства (С.В.Барбашева), ДП НАЕК "Енергоатом" (А.А.Беньковської) і голови журі – доцента кафедри АЕС ОНПУ О.Е.Зотеева. Що стосується журі, то до його складу, окрім уже названого голови, увійшли доцент кафедри АЕС і ІТФ НТУУ "КПІ" В.В.Бігун, начальник відділу ДП НАЕК "Енергоатом" А.А.Беньковська, головний фахівець ОП "Атомпроєктінжиніринг" С.С.Виборнов, головний фахівець київського інституту "Енергопроєкт" Л.А.Ігнатенко, аспірант кафедри АЕС і ІТФ НТУУ "КПІ" В.А.Кондратюк, заступник генерального представника ВАТ "ТВЕЛ" в Україні А.І.Курніний і співробітник секретаріату УкЯТ Д.В.Чумак.

Протягом дня члени журі уважно заслушали всі доповіді. При їх оцінюванні фахівці керувалося такими критеріями: актуальність теми, спеціальні знання, самостійність мислення і творчий підхід, оригінальність подачі матеріалу, практична реалізація пропонованої розробки.

Під час урочистого підведення підсумків і нагородження учасників привітали віце-президент, виконавчий секретар УкЯТ С.В.Барбашев, керівник департаменту ДП НАЕК "Енергоатом" С.А.Павловський, генеральний представник ВАТ "ТВЕЛ" в Україні А.Г.Іванов, голова журі О.Е.Зотеев, декан ТЕФ проф. Є.М.Письменний і професор кафедри АЕС і ІТФ С.В.Широков.

В.А.Кондратюк,
асистент кафедри АЕС і ІТФ

Міждисциплінарна підготовка перекладачів на ФЛ

У контексті посилення професійних та культурних зв'язків нашої держави з іншими країнами світу особливою актуальністю набуває підготовка перекладачів, здатних забезпечувати ефективний процес професійної міжкультурної комунікації спеціалістів. Саме це є основною метою діяльності факультету лінгвістики НТУУ "КПІ", що вигідно вирізняє його з-поміж інших аналогічних факультетів нових та неможливі ВНЗ України. Цим зумовлено й зростання популярності ФЛ серед абітурієнтів, про що свідчать результати прийому за останнє десятиріччя. Випускники факультету, на думку працевластувачів, є найкращими у сфері технічного перекладу, ефективно і на високому рівні викладають іноземну мову професійного спрямування, у тому числі й на технічних факультетах НТУУ "КПІ".

Щоб бути конкурентоспроможними на вітчизняному ринку праці, перекладачі мають не лише володіти суто мовними знаннями, вміннями та навичками, мати високий рівень перекладацької компетенції, але й бути обізнаними зі специфікою предметної сфери, володіти понятійною базою спеціальності, тобто знати про що йдеться у тексті. Саме цей аспект професійної діяльності перекладача зазвичай залишається поза увагою на багатьох мовних факультетах. Унікальність ФЛ полягає в тому, що під час планування і організації навчального процесу з підготовки майбутніх технічних перекладачів враховується сутність КПІ як політехнічного ВНЗ, що сприяє формуванню вмінь і навичок різноаспектного технічного перекладу.

З метою реалізації міждисциплінарної безперервної підготовки фахівців навчальними планами ФЛ передбачається наскрізна теоретична і практична підготовка майбутніх перекладачів саме в галузі науково-технічного перекладу, яка забезпечує подолання міждисциплінарних кордонів. Наприклад, курс практики перекладу містить технічно-спеціалізовані змістові модулі (General Engineering, Electronics, Computing, Ecology), в рамках кожного з яких у студентів формують професійну перекладацьку компетенцію у сфері технічного перекладу. Курси перекладу науково-технічної літератури та перекладу ділової та технічної документації забезпечують теоретичну підготовку студентів. Курс "Інформаційної технології у перекладі" спрямовано на розвиток умінь та навичок роботи з комп'ютером на рівні кваліфікаційних вимог стандарту ECDL (European Computer Driving License), а також умінь роботи зі спеціальним програмним забезпеченням класу САТ. Слід також підкреслити, що наразі жоден ВНЗ України, крім КПІ, не готує викладачів ESP (англійської мови професійного спрямування). Тільки в КПІ спеціалісти та магістри ФЛ проходять педагогічну практику на технічних факультетах, що сприяє ефективному викладанню іноземної мови професійного спрямування при подальшому працевлаштуванні. Цим пояснюється той факт, що на викладацьку роботу наших випускників запрошують усі технічні ВНЗ України.

Центр інформаційних технологій навчання іноземних мов продовжує свою діяльність, спрямовану на забезпечення впровадження інноваційних методів навчання студентів іноземних мов і сучасних технологій у навчальний процес, що сприяє підвищенню ефективності освітньої діяльності факультету. Окрім цього,

Центр надає технічну підтримку у проведенні в режимі реального часу і онлайн конференцій ФЛ, спрямованих на підвищення іншомовної комунікативної компетенції студентів технічних спеціальностей. Серед них найвідомішою є Міжнародна студентська конференція Innovations in Science and Technology, яка проводиться двічі на рік і користується великою популярністю серед студентів різних країн.

Діяльність факультету лінгвістики безпосередньо пов'язана з підтримкою міжнародної діяльності університету, у тому числі в контексті мовного супроводу міжнародних науково-технічних проєктів. Зокрема, спільний проєкт Світового центру даних з геінформатики та сталого розвитку та ФЛ забезпечив вихід у світ низки англійських версій результатів аналізу сталого розвитку світу та України. Викладачі, аспіранти та студенти факультету беруть активну участь у міжнародних заходах університету, причому якщо перші роблять цікаві й інформативні доповіді й виявляють організаторські здібності, то останні мають можливість розвитку своєї перекладацької компетенції, забезпечуючи перекладацький супровід таких міжнародних заходів.

Дві наукові школи факультету – "Школа актуальних проблем філології" під керівництвом професора Н.Г.Іщенко і "Школа теорії та сучасних методик навчання іноземних мов" під керівництвом професора Н.С.Сасенко – спрямовують свою діяльність у сфері сучасних лінгвістичних, перекладознавчих та методико-педагогічних досліджень на розвиток філологічних та педагогічних наук. Під керівництвом професорів та доцентів факультету захищаються кандидатські дисертації (5-7 щорічно). Діяльність наукових шкіл поширюється й на науково-дослідну роботу спеціалістів та магістрів факультету,

оскільки тематика дипломних робіт випускників факультету безпосередньо пов'язана з розробкою термінологічних баз різних вузькоспеціалізованих сфер професійної діяльності, перекладознавчими дослідженнями в галузі науково-технічного перекладу. З ініціативи ФЛ та ФІОТ розпочато довгостроковий проєкт, у якому планується паралельна реалізація двох завдань. По-перше, це підготовка комплексних дипломних робіт, яка включає проведення перекладознавчих досліджень технічних текстів (студенти ФЛ) і розробку програмного забезпечення для полегшення роботи технічного перекладача (студенти ФІОТ). По-друге, подальші розробки у сфері прикладних лінгвістичних досліджень і комп'ютерної лінгвістики, до яких залучатимуться аспіранти і молоді викладачі ФЛ і ФІОТ. Таким чином на ФЛ здійснюється реалізація ідей наскрізної професійної підготовки студентів з початкових етапів навчання і до його завершення на міждисциплінарній основі.

Зберігаючи свою унікальність, активно розвиваючи власну перспективну наукову школу, факультет лінгвістики є підрозділом НТУУ "КПІ", випускники якого є висококваліфікованими дійсно політехнічними перекладачами і викладачами англійської мови професійного спрямування.

Інф. факультету лінгвістики

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

У КПІ стартував найбільший в Україні проект ЮНІДО

галузі науки і техніки. За останні 18 років лауреатами стали 50 учених університету. За останній рік заслуговує на увагу розробка молодими вченими наносупутника, впровадження у повсякденну діяльність Збройних сил України програмно-технічних комплексів і комплексів засобів зв'язу стціонарних телекомунікаційних вузлів, виконання п'яти проектів за програмою уряду з розвитку вітчизняного виробництва та багато іншого.

У другій частині презентації було викладено технічні особливості проектів з чистого виробництва 2007-2010 рр. З 2007 р. в НТУУ "КПІ" працює Центр більш чистого виробництва, який входить до складу науково-дослідної частини університету. Останній етап роботи Центру (2009-2010 рр.) забезпечували його співробітники: В.М. Павшук – координатор проекту; І.Л. Шилович – в.о. директора; І.Ю. Фе-

дорчук – секретар, які доклали багато зусиль для успішного виконання завдань проекту. Напрямок роботи Центру – це співпраця співробітників Київської політехніки (головним чином, викладачів) з підприємствами з метою впровадження у виробництво технічних заходів, завдяки яким можливо зменшити витрати матеріальних ресурсів, енергії та води в технологічному процесі. У свою чергу зменшення витрат приводить до зменшення викидів шкідливих та забруднюючих речовин у навколишнє середовище і, таким чином, сприяє покращенню екології.

Проект з більш чистого виробництва – це технічний проект, і він стосується розробки конкретних технічних заходів для впровадження у виробництво. Це вимагає досить високої інженерної та наукової кваліфікації виконавців. Такі виконавці є в

НТУУ "КПІ": 13 співробітників університету в 2008 р. отримали сертифікати ЮНІДО як національні консультанти з більш чистого виробництва і на наступному етапі проекту підтвердили свою кваліфікацію також отримавши сертифікати ЮНІДО. Технічні рішення, розроблені фахівцями НТУУ "КПІ", впроваджено на 7 підприємствах Києва.

У 2009-2010 рр. пілотний проект з чистого виробництва виконувався у містах Запоріжжя та Вінниці. Тут у рамках виконання проекту пройшли тренінг 19 спеціалістів, які отримали сертифікати ЮНІДО національних консультантів. Технічні заходи впроваджено на 10 підприємствах названих міст. Тренінг з більш чистого виробництва та консультативна допомога при розробці технічних рішень виконувалися національними консультантами НТУУ "КПІ". Загальний економічний ефект від впровадження заходів з більш чистого ви-

робництва за весь час виконання попередніх пілотних проектів становить понад 900 тис. євро.

У новому проекті планується поглиблення роботи в регіональних центрах та розширення національної мережі центрів з більш чистого виробництва.

Присутні на нараді були приємно вражені високим рівнем технічних розробок Київської політехніки та ступенем їхнього впровадження, про що відзначили у своїх виступах представники Австрії, Німеччини, Швейцарії та ін.

Таким чином, новий проект став можливим завдяки зусиллям співробітників університету, керівництва НТУУ "КПІ", які забезпечили успішне виконання попередньої пілотної фази проекту з більш чистого виробництва та здобули право на виконання наступного проекту, який розрахований на п'ять років.

Результати, досягнуті НТУУ "КПІ" під час виконання проектів 2007–2010 рр., переконливо продемонстрували можливість університету як дослідницького закладу при виконанні науково-дослідних робіт у різних напрямах науки та промисловості. Помітне місце, яке посідає НТУУ "КПІ" за підсумками міжнародних рейтингів (світовий QS-рейтинг університетів, ЮНЕСКО, Компас, Вебо-метр), і високий рівень інженерної та наукової підготовки фахівців університету – все це стало визначальним для ЮНІДО разом з урядом Швейцарії та Австрії при виборі виконавця проекту 2012-2017 років загальною вартістю 3,7 млн євро.

Отже, НТУУ "КПІ" фактично стає науково-інноваційним центром розвитку нового напрямку української економіки з більш чистого виробництва.

*О.В. Савиц,
нач. організаційного відділу НДЦ*

Генерал В.І.Вознюк – засновник першого ракетного випробувального полігону Капустин Яр

Ракета Р-1 на пусковій установці. Капустин Яр, кінець 40-х рр.

"КПІ" уже повідомляв читачам про те, що 20 січня в Державному політехнічному музеї НТУУ "КПІ" під головуванням проректора університету М.Ю.Львченка відбулося засідання круглого столу, присвячене 105-річчю з дня народження першого Головного конструктора ракетно-космічної техніки Сергія Корольова і 105-річчю з дня народження першого начальника ракетного випробувального полігону (згодом – космодрому) Капустин Яр генерал-полковника артилерії Василя Вознюка. Сьогодні ми пропонуємо вашій увазі статтю ветерана цього космодрому О.Пруса, який багато років прослужив під командуванням генерала В.І.Вознюка і, можливо, першим в Україні докладно розповідає про цю непересічну особистість, ім'я якої до останнього часу було відомим лише дуже вузькому колу фахівців-ракетників та істориків техніки.

А далі в його службі раптом сталася зміна, що визначили всю його подальшу долю. Майора В.І.Вознюка відкликали до Москви і призначили начальником штабу групи гвардійських мінометних частин (ГМЧ) Ставки Верховного Головнокомандувача. 14 вересня реактивні установки (майбутні "Катюші") своїм ходом виїшли з Москви на південь.

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Начальник штабу ГМЧ В.І.Вознюк вміло розробляв тактичні прийоми ефективного використання нової зброї в бою. Це було відзначено урядом: 1941 року, коли мало кого з офіцерів відзначали на-

Зліва направо: В.І.Вознюк, С.І.Ветошкін, С.П.Корольов на полігоні Капустин Яр, 1948 р.

городами, Василь Іванович був тричі нагороджений орденами Червоного Прапора. В грудні 1942 року йому вже присвоїли звання "генерал-майор артилерії", у вересні наступного року, після початку контрастну під Сталінградом, – звання "генерал-лейтенант". Навіть для воєнного часу таке стрімке зростання – це виняток, свідчення визнання його непересічного таланту восначальника.

Закінчив війну В.І.Вознюк у Відні заступником командувача артилерії 3-го Українського фронту по ГМЧ, яким тоді був генерал-полковник артилерії Митрофан Іванович Неделін – згодом перший Головом Ракетних військ стратегічного призначення.

За рекомендацією М.І.Неделіна в червні 1946 р. Василя Івановича призначили начальником майбутнього випробувального ракетного полігону.

Згодом Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Начальник штабу ГМЧ В.І.Вознюк вміло розробляв тактичні прийоми ефективного використання нової зброї в бою. Це було відзначено урядом: 1941 року, коли мало кого з офіцерів відзначали на-

чили начальником майбутнього випробувального ракетного полігону.

Згодом Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

Через кілька днів Василь Іванович прийняв бій під Полтавою. Він писав: "Залп "Катюш" 23 вересня 1941 року в гоголівських місцях я запам'ятав на все життя. Наші частини перейшли в наступ, 12 кілометрів вони не зустріли опору ворога – він тікав. Гвардійці-мінометники наводили жах на ворога, громили піхоту і танки, здійснювали глибокі рейди в тил ворога".

А.Ф. Матлав

ФОРМУВАТИ ДУХ І ТІЛО

бовно ("для душі") опікуються тамтешні співробітниця. Деякі куточки тут – справжні тропічні оази.

На сьогодні в спортивному центрі НТУУ "КПІ" функціонують 2 басейни, 8 спортзалів (боротьби та боксу, гімнастики, лікувальної фізкультури тощо), тир та ін. Комплекс повністю забезпечує планові заняття студентів, підготовку збірних команд університету з усіх видів спорту, внутрішньоуніверситетські змагання та приймає різноманітні турніри усіх рівнів. Приміром, у лютому-березні там мають відбуватися: відкритий чемпіонат України з водного поло, чемпіонат України з кікбоксингу серед студентів, чемпіонат України з кудо серед дорослих і молоді, міжнародний турнір з карате та ін.

Минулого року дохідну і видаткову частини бюджету у спортцентрі повністю виконали. На цей рік сума вит-

Багато запитань і нарікань викликала вимога КРУ щодо оплати співробітниками КПІ занять у басейні та спортзалах. Профком як зміг пом'якшив ситуацію. На сьогодні будь-який співробітник університету за медичними показаннями раз на тиждень може відвідувати басейн безкоштовно, викладачі – з 50-відсотковою знижкою, інший персонал – за 25% вартості. Інші відвідування – на загальних засадах. Утримання басейну – найбільша стаття витрат спортцентру. Нещодавно фахівці провели обстеження чаші басейну і виявили, що деякі об'єкти перебувають у зношеному стані, тож після закінчення сезону передбачається капітальний ремонт цієї улюбленої політехніками оздоровниці. Також заплановано ремонт коридорів 4-го поверху, частковий ремонт вентиляційної системи із заміною об-

ладнання, оновлення спортивного інвентаря тощо – можна довго перераховувати великі і малі справи, з яких складаються будні служб, що забезпечують життєдіяльність корпусу.

Андріс Феліксевич з гордістю і вдячністю називає своїх колег і помічників у роботі: головного інженера університету П.В.Ковальова, який завжди відгукується на звернення і допомагає фахівцями, матеріалами та обладнанням; керівника інженерних служб спорткомплексу О.М.Любина, який оперативно та грамотно вживає заходів щодо усунення поточних неполадок; коменданта корпусу Поліну Іванівну Прилипко ("не співробітник, а знахідка, – каже про неї, – днює й ночує на роботі"). Завдяки їм та багатьом іншим у штатному режимі функціонують комунікації, злагоджено працює колектив, а спорткомплекс щодня приймає сотні бажаючих вдосконалити свою майстерність, підтримати фізичну форму чи покращити самопочуття.

На запитання, як йому вдається зберігати гарну фізичну форму та бадьорість духу, А.Ф.Матлав філософськи відповів: не втратив цікавості до життя, ще не все зробив, тож рано на відпочинок. На завершення розмови він через газету запросив студентів активніше відвідувати спортцентр у вечірні години, для них передбачені заняття за пільговим тарифом, а співробітників та членів їх сімей запросив до занять у різноманітних секціях – формувати свій дух і тіло.

Підготувала Н.Вдовенко

рат збільшилася, а бажаючих оздоровитися на комерційній основі поменшало. Тож фінансові сподівання керівництва переважно покладає не на дохід з басейну, як було раніше, а на надання платних послуг влітку на новому футбольному полі зі штучним покриттям, для якого обладнано роздягальні та душові.

З Андрісом Феліксевичем Матлавом, а саме про нього мова, розмовляємо в його кабінеті на другому поверсі 24-го корпусу. Тут мало що змінилося. Хіба що розрослися кімнати рослин. Рослинність у корпусі лю-

Центр фізичного виховання та спорту НТУУ "КПІ"

Новини ТСОУ

6 грудня 2011 р. Збройні сили України відзначили знаменну дату – 20-річчя створення. До цієї дати в Україні пройшов місячник ЗСУ.

У рамках місячника в організаціях ТСО НТУУ "КПІ" відбувся ряд заходів, які сприяли покращенню військово-патріотичного виховання студентів і оборонно-масової роботи взагалі. Зокрема, пройшло п'ять зустрічей з ветеранами Великої Вітчизняної війни, ветеранами ЗСУ і делегатами XII з'їзду ТСОУ. Ряди організації ТСО поповнились новими членами. В деяких організаціях проведено екскурсії і заняття з військової підготовки.

В організації ТСО КПІ "Скіф" проведено захід "Нумо, козакі!" (відповідальний – голова ТСО організації "Скіф" І.П. Кучерявенко, ветеран ЗСУ). В науково-технічній бібліотеці НТУУ "КПІ" ім. Г.Г.Денисенка перед студентами виступив ветеран ЗСУ Ю.В.Щербань. Організація ТСО бібліотеки на чолі з її головою І.Л.Булах організувала виставку літератури, присвячену 20-річчю ЗСУ.

9 листопада 2011 року з головами організацій і їхніми заступниками було проведено методичний семінар, на якому обговорювалися заходи до 20-річчя ЗСУ і підготовка до університетської конференції ТСОУ.

24 листопада пройшла конференція організації ТСОУ НТУУ "КПІ", присвячена підсумкам роботи організації з виконання рішень XII з'їзду ТСО України, який відбувся у квітні 2010-го. Крім делегатів, що представляли 12 організацій ТСО інститутів та факультетів, у роботі конференції взяли участь гості – голова громадської організації "Ветеран КПІ" Ю.В. Нестеренко (ветеран ЗСУ), заступник голови профкому співробітників КПІ В.О.Корсаков (ветеран ЗСУ), начальник відділу редакції газети "Народна Армія" (ЗСУ) підполковник А.О.Бондаренко та інші.

Делегати заслухали і обговорили звіт голови ТСО А.В.Савчука. У виступах делегатів і гостей висловлювалися критичні зауваження, які треба врахувати у подальшій роботі. Конференція прийняла рішення, яке мобілізує членів організації на виконання рішень XII з'їзду ТСОУ.

А.В. Савчук,
голова організації ТСО НТУУ "КПІ"

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посади **завідувача кафедрою (доктор наук, професор):**
– хімічної технології композиційних матеріалів, яка буде вакантною з 30 червня 2012 року.

на заміщення вакантної посади **професора кафедри (доктор наук, професор):**

– міжнародної економіки.

на заміщення посади **доцента (доктор наук, кандидат наук, доцент), яка буде вакантною з 24 квітня 2012 року по факультету, кафедри:**
Теплоенергетичний факультет

Кафедра теплоенергетичних установок теплових та атомних електричних станцій

–
на заміщення **п'яти доцентів (доктор наук, кандидат наук, доцент), старших викладачів (кандидат наук), викладачів, асистентів, тимчасово зайнятих до проведення конкурсу по інститутах, факультетах, кафедрах:**

Інститут енергозбереження та енергоменеджменту

Кафедра електропостачання

–
Кафедра **виробничого обладнання енергоємних виробництв**

–
доцентів **Видівничо-поліграфічний інститут**

Кафедра репрографії

–
ст. викладачів – 1

Кафедра **видавничої справи та редагування**

–
Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра обчислювальної техніки

–
ст. викладачів – 2

асистентів – 1 **Факультет електроніки**

Кафедра промислової електроніки

–
Факультет електроенерготехніки та автоматики

Кафедра автоматизації електромеханічних систем та електроприводу

–
доцентів **Інженерно-хімічний факультет**

Кафедра екології та технології рослинних полімерів

–
доцентів **Факультет авіаційних і космічних систем**

Кафедра автоматизації експериментальних досліджень

–
доцентів – 1 **Радіотехнічний факультет**

Кафедра радіоконструювання і виробництва радіоапаратури

–
Кафедра **радіоприймання та оброблення сигналів**

–
ст. викладачів **Зварювальний факультет**

Кафедра електрозварювальних установок

–
доцентів **Хіміко-технологічний факультет**

Кафедра технології електрохімічних виробництв

–
доцентів **Фізико-математичний факультет**

Кафедра математичної фізики

–
Кафедра **дифузійних рівнянь**

–
ст. викладачів – 1

асистентів – 1 **Факультет менеджменту та маркетингу**

Кафедра економіки і підприємництва

–
доцентів – 1

Кафедра **виступів до економіки**

–
доцентів – 1

ст. викладачів – 1

Кафедра **системного моделювання економічних систем**

–
доцентів – 1

ст. викладачів – 1

асистентів – 1 **Факультет соціології і права**

Кафедра політології, соціології та соціальної роботи

–
Кафедра **філософії** – 1

–
доцентів – 1

ст. викладачів – 1

Кафедра **адміністративного та підприємницького права**

–
Кафедра **адміністративного, фінансового та господарського права**

–
доцентів – 1.

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.
Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кім. 243.
Університет житлом не забезпечує.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Рєєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.